N°. 64.

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 8 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Augustus.

Het getal dergenen die zich bij de jongste departementale en gemeente-verkiezingen aan de stemming onttrokken hebben, is grooter dan men had kunnen verwachten; vooral de groote steden hebben het voorbeeld dier trage opkomst gegeven, zoodat er plaatsen zijn waar niet het achtste deel der kiezers opgekomen is, en er in vele kantons herkiezingen zullen moeten plaats hebben. De gouvernementsbladen, hoe ook bereid om den uitslag der verkiezingen als eene nieuwe zege voor het gouvernement voor te dragen, kunnen de onverschilligheid der bevolking niet ontveinzen en beklagen zich dat het fransche volk, zoo eenparig in de ure des gevaars, zoodra de instellingen gevestigd zijn weder de grootste onverschilligheid betoont.

Behalve over de verkiezingen wordt er thans weder veel gesproken over het aanstaande feest op den 15den Augustus. Men verzekert dat niet de geheele nationale garde zal worden opgeroepen, maar slechts een bepaald gedeelte uit haar zal gekozen worden. — Men spreekt van een groot vuurwerk en luisterrijke illuminatie.

Het dagblad *la Patrie* deelt reeds het uitvoerig door den Prins-President goedgekeurd programma van het nationaal feest mede.

— Men verzekert, dat de voltrekking van het huwelijk van *Louis Napoleon* zeer na op handen is.

— De *Moniteur* berigt dat het museum van Parijs, reeds in het bezit zijnde van eene schoone verzameling van Egyptische oudheden, daarin nog boven alle andere musea van Europa verrijkt zal worden ten gevolge der ontdekkingen, welke een Fransch geleerde die van regeringswege naar Egypte gezonden is, de heer *Mariette*, in de bouwvallen der aloude stad Memphis heeft gedaan, alsmede ten gevolge van den aankoop der verzameling van *Clot-Bey*, een Fransch geneesheer die lang in dienst van den Onderkoning van Egypte is geweest en nu al hetgeen hij gedurende zijn verblijf aldaar aan oudheden en Egyptische merkwaardigheden heeft verzameld, aan den Staat op voor dezen voordeelige voorwaarden heeft afgestaan. De verzameling van *Clot-Bey*, is reeds op het paleis van het Louvre geplaatst; zij bevat ook eenige overblijfselen uit den tijd der oudste Egyptische vorstengeslachten.

— De Fransche Akademie heeft een prijs van 2,000 francs toegekend aan de heeren *G. de Lurieu* en *H. Romand*, inspecteurs-generaal der inrigtingen van weldadigheid, schrijvers van een werk, getiteld: *Onderzoek nopens de landbouw-koloniën voor bedelaars, jeugdige veroordeelden en vondelingen in Nederland, Zwitserland, België* en *Frankrijk*.

— Bij de inwijding des ijzerens spoorwegs tusschen Straatburg en Mulhausen zag men in de feestzaal, onder andere inscriptiën: Eene reis Mulhausen naar Straatsburg duurde in den jare 1500 acht dagen, in 1600 zes dagen, in 1700 vier dagen, in 1800 twee dagen, in 1852 twee uren.

— Onlangs is te Tripoli tusschen de regering en den Franschen consul een ernstig geschil uitgebroken betreffende de uitlevering van twee Fransche deserteurs die in het leger van den Pacha dienst genomen hadden. Volgens een berigt uit Malta van den 27sten Julij jl. is de in de Middellandsche zee kruisende Fransche oorlogsvloot voor Tripoli aangekomen en heeft de Fransche vlootvoogd met vijandelijkheden gedreigd, indien de beide Franschen niet terstond wierden uitgeleverd. De Pacha echter volhardde, bij het afzenden van het berigt, nog in zijne weigering, en zijne bekende wilsvastheid deed verwachten dat hij niet ligt zoude toegeven.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 75,20; $4\frac{1}{2}$ pCt. 104,50; Rom. Ln. 96⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den Augustus.

Volgens hetgeen onderscheiden dagbladen melden, zou de Duitsche Bondsvergadering in hare zitting van den 28sten Julij jl. de door Oostenrijk en Pruissen gedane voorstellen betrekkelijk de bevrediging van Holstein goedgekeurd hebben, waardoor de geschillen tusschen Denemarken en het Bondgenootschap geheel uit den weg geruimd zouden zijn.

— Het groote zangersfeest te Dusseldorp werd den 1. dezer op waardige wijze geopend. Duizenden waren naar de Geislersche tuinen toegestroomd, om de uitvoering der zangstukken op dien eersten dag bij te wonen, die met een luisterrijken optogt bij fakkellicht over de markt besloten werd. Onder de daar aanwezige Nederlandsche toonkunstenaars zijn de heeren *C. A. Bertelsmann* uit Amsterdam en *W. G. Stuckert* uit Utrecht.

— Het Pruissisch officieel blad verklaart dat de acte van geheim verdrag tusschen de drie Noordsche Mogendheden, die door de *Morning Chronicle* is medegedeeld en van daar in de andere dagbladen overgegaan, niets meer is dan een bloot verzinsel.

— Men schrijft uit het kanton Schwyz, dat de beide Prinsen van Orleans, de *Graaf van Parijs* en de hertog *van Chartres*, den 27sten laatstleden uit het Stachelberger bad over den Klausenberg te Altorf zijn aangekomen, waar hunne moeder hen verlangend te gemoet zag. De jeugdige Prinsen waren op hunnen togt door hunnen hofmeester en den overste *Bontemps* vergezeld. Den volgenden dag vertrok de familie met de stoomboot naar Lucerne.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den Augustus.

De Londensche nieuwsbladen berigten dat de Koningin zich aanstaanden Zaturdag met haar gevolg, in de koninklijke jagten, vergezeld door zes oorlogsstoomfregatten, van haar zomerverblijf op het eiland Wight naar Antwerpen zal begeven, om aldaar den Koning der Belgen te ontmoeten.

— De secretaris van Staat voor de Kolonien begaf zich eergisteren naar Osborne en stelde H. M. en Prins *Albert* den heer *A. Herring* van Londen voor, die de eer had de Vorstelijke Personen eenige monsters van onlangs ingevoerd Australisch goud te vertoonen, waarbij een klomp zuiver goud was die nagenoeg 28 Engelsche ponden weegt.

— Te Londen is dezer dagen dagen tot stand gekomen eene maatschappij, met een kapitaal van 100,000 ponden sterling, onder den naam van plantengazlicht-maatschappij. Het uitvinden en volmaken van zeker toestel, waardoor de oliedeelen uit de planten getrokken en verder tot eene gassoort bereid worden, van veel grootere zuiverheid en helderheid dan het gas tot dusver uit de steenkolen getrokken, heeft tot de oprigting dezer maatschappij aanleiding gegeven. Dit planten-gas, hetwelk betrekkelijk goedkooper is dan het gewone gas, terwijl de aanwending minder moeite vereischt dan de gewone olielampen, zal door haar in de benoodigde kleine hoeveelheden voor particuliere huizen, openbare gebouwen, vuurbakens, stoomschepen enz. afgeleverd worden.

— Volgens de opgemaakte staten bedraagt het totaal der landverhuizers uit het Vereenigd Koningrijk in de laatste twintig jaren, tot het einde van 1851, niet minder dan 2,640,848, van welke meer dan de helft in de vijf laatste jaren vertrokken is, te weten: in 1847 ruim 258,200, in 1848 ruim 248,000, in 1849 ruim 299,400, in 1850 ruim 280,800, en in 1851 het grootste getal, namelijk 335,966. Ver de meesten dezer landverhuizers waren Ieren.

— Zeer treurig en zelfs voor de toekomst verontrustend, luiden de berigten uit Madera. Niet slechts is de wijnoogst van dit jaar door bederf in de druif nagenoeg geheel verloren, maar het schijnt ook de wingerden zelve aan te tasten, zoodat de inwoners zich bij adres tot de Portugesche Regering gewend hebben, met verzoek om tabak op hun eiland te mogen planten. Het bederf vertoont zich als een dik wit poeder, hetwelk de trossen geheel overdekt.

— De jongste tijdingen uit New-York zijn vrij belangrijk. De minister van buitenlandsche zaken, *Webster*, heeft een stuk openbaar gemaakt, betreffende de visscherij van Newfoundland. Het vroegere Britsche ministerie had namelijk voortdurend geweigerd zijne goedkeuring te hechten aan eenige bepalingen, die de Britsche kolonisten in dezen wenschten ingevoerd te zien. Ze liet zelfs, in strijd met de wet van 1818, de visscherij toe aan de Amerikanen in de wateren, die alleen ter beschikking behoorden aan onze kolonisten, niettegenstaande deze hierover herhaaldelijk klaagden. Het nieuwe Engelsche kabinet is van plan de regten der kolonisten te handhaven en heeft bevelen gegeven, om door enkele oorlogsschepen de naleving der wet van 1818 te doen waarborgen, terwijl het ministerie *Derby* alle maatregelen van aanmoediging heeft toegezegd, die kunnen strekken ter verlevendiging van de welvaart van onze kolonie.

Volgens de tijdingen uit New-York van den 24sten dezer, hebben de beide Huizen van het Congres der Unie in hunne zitting van den 23sten Julij besloten, van de regering overlegging te vragen van alle sedert het verdrag van 1818 met Engeland gewisselde stukken betreffende het regt van burgers der Vereenigde Staten om langs de kusten der Britsche bezittingen in Noord-Amerika de visscherij uit te oefenen; zijnde tevens de President der Unie verzocht aan het Congres mede te deelen, of hij ter bescherming van de regten der ingezetenen oorlogsschepen naar de Noordelijke wateren heeft afgezonden, sedert hij berigt ontvangen had dat derwaarts een ongemeen groot aantal Britsche oorlogsvaartuigen afgezonden was ter bescherming der beweerde regten van Engeland.

Volgens de Britsch-Amerikaansche bladen zullen niet minder dan dertien Britsche oorlogsvaartuigen langs de stranden der Engelsche koloniën kruisen ter bescherming van de regten der Britsche visscherij. Er waren daarvan reeds eenige aangekomen.

— De nood van de Indiaansche volkstammen is weer een onderwerp van beraadslaging in het congres der Unie geweest. Die stammen gaan door eigen zorgeloosheid en door de overmagt van het blanke menschenras allengs te niet; thans heerscht er onder eenige hunner een zwaren hongersnood en er werd voorgesteld hun met eene som van 50,000 dollars te hulp te komen; dit werd echter verworpen als ontoereikend om wezenlijke hulp aan te brengen.

— Men heeft berigten uit Westindiën, tot de helft van Julij.

Op Jamaïca heerschte steeds kwaadaardiger ziekten. Den 7, was op dat eiland een schok van aardbeving gevoeld, van langduriger aard, dan sedert 1812 het geval was geweest, doch gelukkig had die geen schade van aanbelang veroorzaakt. De berigten nopens den oogst luiden niet voordeelig. Vele jongelieden begonnen naar Australië te verhuizen, en er was groote vraag naar schepen te dien einde.

De bevolking van San Francisco neemt met buitengemeene snelheid toe. Gedurende de maand Mei jl. zijn niet minder dan 10,641 personen aldaar aangekomen, daarentegen zijn er slechts 4500 vertrokken. Men rekent, dat over dit jaar de bevolking met 100,000 personen zal toenemen.

Er zijn berigten uit New-York tot 24 Julij. Er waren te San Gabriel in Californië nieuwe goudmijnen ontdekt.

BELGIË.

BRUSSEL, den 6den Augustus.

Er worden nog geene nadere aanstalten tot het houden eener buitengewone zitting der wetgevende kamers opgemerkt. Intusschen loopt het handelsverdrag met Frankrijk ten einde; binnen eenige weinige dagen houdt het op te werken, en op eene vernieuwing of verlenging binnen dien korten tijd wordt niet meer gerekend, zoodat men verwacht eene onderhandeling van achttien maanden op eene afbreking der tegenwoordige handelsbetrekkingen tusschen de beide landen te zien uitloopen.

— Uit de dezer dagen bekend gemaakte staten van in- en uitvoer gedurende het eerste halfjaar van 1852, blijkt dat, ten aanzien der voornaamste onderwerpen, de invoer den uitvoer overtreft. Uit Nederland zijn, o. a., in dit jaar 18,255 stuks hoornvee meer ingevoerd; dan over gelijk tijdperk van 1851, en ook veel meer visch. Van granen is achtmaal meer in- dan uitgevoerd, dadelijk op de in het voorjaar heerschende meening, dat de oogst ongunstig zou uitvallen. Daarentegen zijn van steenkolen 100,000 tonnen meer uitgevoerd dan in 1851.

— Men is sedert eenigen tijd te Brussel ijverig bezig met de rangschikking der staatsarchiven. Daarbij zijn eene menigte belangrijke stukken van oude dagteekening, die men niet wist voorhanden te zijn, weder aan het licht gekomen; hieronder noemt men dertig tot veertig, deels eigenhandige brieven van Prins *Willem I* van Oranje.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Augustus.

Gisteren heeft de plegtige ter aarde bestelling van het stoffelijk overschot van wijlen den WelEerw. Heer *W. Oomen*, Pastoor der Brugstraatsche Kerk, op het kerkhof *Zuilen* nabij deze stad, onder den toevloed eener ontelbare volksmenigte plaats gehad. De lijkkoets werd voorafgegaan door een aantal weeskinderen, zoo jongens als meisjes, van het R. K. Weeshuis, en gevolgd door een getal van 14 rijtuigen, waarin, behalve de familieleden van den overledene, onder anderen gezeten waren de WelEerw. Heer Pastoor *Oomen*, Deken te 's Prinsenhage, de WelEerw. Heeren Pastoors dezer stad *van Olmen*, met zijn Kapellaan en Adsistent, en *van der Sanden*, met zijn Kapellaan; de WelEerw. Heeren *Morgen*, *van Son*, Pastoor van het Begijnenhof, *van Hal* en *Moninco*, voorts de HH. Regenten van het R. K. Gasthuis, en die van het R. K. Weeshuis, de Thesaurier en verdere Administrateurs van de Brugstraatsche Kerk enz.; allen om de laatste eer aan den hooggeschatten overledene te bewijzen. — Aan het hek van het kerkhof *Zuilen* bevond zich de WelEerw. Heer *Werden* om het lijk te ontvangen. Aldaar werd, na eenige godsdienstige plegtigheden, onder het ten grave dragen, de 50ste Psalm, door al de HH. Geestelijken aangeheven, en aan den kelder, bij het neerlaten der lijkkist, door den WelEerw. Heer *Oomen*, Deken van 's Prinsenhage, ondersteund door al de Geestelijkheid, plegtig de *profundis* gezongen. — Een en ander maakte diepen indruk op al de Aanwezenden.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer van Woensdag waren tegenwoordig 35 leden, derhalve een genoegzaam aantal om te kunnen beraadslagen.

De voorzitter heeft voorgesteld, om de drie den vorigen dag ingekomen ontwerpen van wet te doen drukken en naar de strake te vormen Afdeelingen te verzenden. De heer *v. Zuylen* heeft doen opmerken, dat de Vergadering bepaaldelijk is opgeroepen voor de overweging van een ontwerp van wet van eenen dringenden aard, en dat derhalve het onderzoek van alle andere voordragten achterwege kan blijven. Hij heeft alzoo in bedenking gegeven, om de ingekomene ontwerpen niet naar de Afdeelingen te verzenden, en derhalve ook de trekking voor de zamenstelling der Afdeelingen na te laten. De Vergadering heeft dienovereenkomstig besloten.

Van de zijde des Ministers van Financien is ingediend eene memorie, houdende nadere inlichtingen, betreffende de opheffing van het fonds ten behoeve der nationale nijverheid. Deze memorie is gesteld in handen van eene commissie, bestaande uit de heeren *Westerhoff*, *v. Heyden*, *Huguenin*, *v. Nispen* en *v. Walcheren*.

Vermits het verslag van de commissie van rapporteurs, betreffende de wet ter goedkeuring van het traktaat met Frankrijk, reeds is gedrukt en aan de leden medegedeeld, heeft de voorzitter begrepen, dat de Kamer kan gerekend worden, te dien aanzien genoegzaam te zijn voorgelicht, en heeft hij voorgesteld om, met afwijking van het voorgeschrevene bij het reglement van orde, de beraadslaging te doen plaats hebben op Donderdag.

De heer *Mackay* heeft gemeend, dat die afwijking nog iets verder kon worden uitgestrekt; — dat het niet zeker is, dat de leden ook op morgen in genoegzamen getale tegenwoordig zullen zijn, en dat als de Kamer mag geacht worden voldoende te zijn ingelicht, het raadzaam zoude wezen, om nog heden tot de beraadslaging over het ontwerp ter goedkeuring van de bewuste overeenkomst over te gaan.

De heeren *Wintgens* en *v. Dam* hebben dit voorstel ondersteund; de laatste inzonderheid, zoo hij zeide, om het den leden niet moeijelijk te maken, maar onder protest, dat dit geenszins geschiedde ter zake van eenige bedreiging, van wie dan ook; — dat de tijden zeker vervlogen zijn, in welke vreemde gezanten hunne opwachting maakten bij eenen nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken, maar dat Nederland nog zoo diep niet is gezonken, dat zijne vertegenwoordiging zich de wet zoude moeten laten stellen.

Bij hoofdelijke omvraag, is het voorstel van den heer *Mackay*, met 23 tegen 13 stemmen, aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Anemaet*, *Dirks*, *Schooneveld*, *v. Nierop*, *v. Eck*, *Meiman*, *Gevers*, *de Man*, *v. d. Linden*, *v. Hoëvell*, *Sloet*, *v. Doorn* en *Heemskerk*.

De voorzitter heeft verder berigt, dat de commissie van rapporteurs gereed is met haar verslag, betreffende de wet, wegens het bouwen bij vestingen, en stelt voor de beraadslaging daarover te bepalen na die over het traktaat. Op de voordragt van den heer *v. Hoëvell*, ondersteund door den heer *de Man*, wordt besloten, den dag der beraadslaging over dat ontwerp vooreerst nog niet vast te stellen.

Van wege de commissie voor de verzoekschriften is nog verslag uitgebragt over twee adressen, houdende bedenkingen tegen het traktaat.

De heer *P. Kluit* heeft berigt, dat van de commissie van rapporteurs voor de wet op de verstrekkingen slechts twee leden zijn opgekomen, en deze zich niet bevoegd achten, een eindverslag deswege op te maken. Hij heeft, in overleg met den voorzitter, voorgesteld, om het voorloopig verslag, benevens het antwoord der Regering te doen drukken en ronddeelen, en dien overeenkomstig is besloten.

Daarop is de beraadslaging over de wet, betreffende het traktaat met Frankrijk, aan de orde gesteld. De minister van Buitenlandsche Zaken heeft verlangd, dat deze beraadslaging in eene vergadering met geslotene deuren mogt plaats hebben, om zich te gereeder met het inwendige der onderhandelingen te kunnen inlaten. De heer *de Man* heeft zich daartegen verklaard, omdat uit eene dergelijke behandeling altijd eene mingunstige beoordeeling wordt afgeleid en de onderwerpelijke zaak, als van een zeer eenvoudigen aard, weinig aanleiding geeft tot staatkundige beschouwingen. Overeenkomstig het reglement van orde is de openbare vergadering veranderd in committé-generaal, ten einde te overwegen, of de beraadslaging al of niet met gesloten deuren zou plaats hebben.

Na verloop van een korten tijd is de openbare beraadslaging hervat.

De heer *Wintgens* heeft daarbij verklaard, dat de wet, naar zijn inzien, onaanneemlijk is; dat hij wel is gestemd voor het handhaven van het internationale kopij-regt, maar geenszins op de wijze, op welke men in dezen aan onze zijde is te werk gegaan. Hem is voorgekomen, dat al de voorwaarden zijn gesteld in het belang van Frankrijk, en niets in dat van Nederland; — dat men ten onregte het beginsel van de handhaving van het kopij-regt heeft losgemaakt van het traktaat van 1840, en daardoor het verband van dit traktaat heeft verbroken, zonder eenig equivalent; — dat de handhaving van het kopij-regt niet heeft plaats gehad op het beginsel van gelijkstelling, omdat men heeft gecontracteerd op den voet der wederzijdsche wetgeving, en de onze aan Frankrijk veel grootere voordeelen verzekert, dan de fransche aan ons, en dat het verbod van invoer van elders nagedrukte werken onredelijk, zoo niet onuitvoerlijk is, en aanleiding kan geven tot groote ongelegenheid.

De heer *Mackay* heeft het ontwerp genoegzaam op gelijke gronden bestreden als de vorige spreker, en heeft gemeend, dat het met onze waardigheid zoude strijden, om de politie-agenten te worden van Frankrijk. Hij heeft zich ook verklaard tegen den zesjarigen duur der overeenkomst en wil er geen langere duurzaamheid aan verbonden hebben dan aan het handels-traktaat van 1840. Naar zijn inzien is de overeenkomst in strijd met de eer, het belang, de waardigheid en de vrijheid des Lands, en meent hij, geenszins te moeten terugdeinzen voor de beweerde gevolgen eener verwerping.

De minister van buitenlandsche zaken heeft de voordragt in 't breede verdedigd, en heeft beweerd, dat Nederland, bij het nakomen van eene reeds in den jare 1840 aangegane verpligting, geenszins te ver zoude zijn gegaan; dat Frankrijk in den beginne nog veel meer heeft gevorderd, en om een einde aan de zaak te maken, zich met het gematigde Nederlandsche voorstel heeft vereenigd.

Nadat de minister nog had getracht eenige der geopperde bezwaren te wederleggen, is het ten vijf ure tot eene stemming gekomen; — hebben al de tegenwoordige leden zich tegen de voordragt verklaard en is zij alzoo met *algemeene stemmen verworpen*.

De Vergadering is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden: 1°. te benoemen: bij de Koninklijke Militaire Akademie, tot kolonel den luitenant-kolonel *J. P. Delprat*, van het korps ingenieurs, mineurs en sapeurs, kommandant der gemelde akademie, met bepaling dat hij ook in zijnen nieuwen rang in zijne betrekking van kommandant der Koninklijke Militaire Akademie zal verblijven, onder genot van zijn tegenwoordig traktement en toelage; bij het wapen der infanterie, bij het 1ste regiment, tot 1sten luitenant

(naar ouderdom van rang) den 2den luitenant *G. J. Engelen*, van het regiment grenadiers en jagers; bij het 7de regiment, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant *S. G. Peuchen*, van het korps; en 2°. te verplaatsen: bij het regiment grenadiers en jagers, de 2de luitenants: *H. E. J. Heijmans*, van het 1ste, en *K. J. G.* baron *van Hardenbroek*, van het 8ste regiment infanterie.

— Men schrijft aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*:

„Het gerucht is in omloop, dat er eene promotie bij de infanterie ophanden is, doordien de luitenant-adjudanten bij de bataillons zullen vervallen en vervangen worden door bataillons kapitein-adjudanten, en door de daarmede in verband staande opheffing der betrekking van den tegenwoordigen regements-kapitein-adjudant. Door deze verandering zouden, met inbegrip van de thans bij de regementen aanwezige kapitein-adjudanten, minstens 36 kapitein-adjudanten moeten geplaatst worden. Men verneemt almede, dat de dienst van regements-adjudant, beurtelings aan die der bataillons-adjudanten zal worden opgedragen. Het schijnt dat in die reorganisatie veel goeds en doelmatigs is, terwijl zij tevens niet meer dan eene vermeerderde uitgaaf van p. m. *f* 6000 zou na zich slepen."

— Men verneemt, dat het Z. M. behaagd heeft aan de heeren *Simons*, directeur der Koninklijke akademie te Delft, *Ermerins*, hoogleeraar aan de hoogeschool te Groningen, en *Verdam*, hoogleeraar aan de hoogeschool te Leyden [illegible], op te dragen, te onderzoeken de balans door den heer *C. Becker*, mechanicus te Arnhem, op de tentoonstelling aldaar geëxposeerd, zoo noodig, om het gemeenschappelijk rapport later publiek te maken. Dit onderzoek moet strekken tot steun en prikkel voor dien werktuigkundige, om gevolg te geven aan het door hem voorgenomen doel, om de balans door het Fransche Instituut van wetenschappen te doen onderzoeken.

— De *Nieuwe Noordbrabander* behelst een berigt wegens het bezoek, door den minister *Thorbecke* den 1sten dezer te Boxmeer afgelegd. Zijne Exc. nam zijnen intrek bij den heer *Hengst*, burgemeester en lid der Tweede Kamer, verleende op het gemeentehuis audientie aan de verschillende autoriteiten, bragt een bezoek aan jonkh. *van Sasse van IJsselt*, lid der Eerste Kamer, bezigtigde de R. K. en Protestantsche kerken, het klooster der Karmeliten en Karmelitessen, gymnasium, de Fransche en Nederduitsche scholen, de twee katoendrukkerijen en de beeldhouwerij, en vertrok, na het middagmaal gehouden te hebben, des avonds ten 8 ure weder naar Nijmegen. De openbare gebouwen en particuliere huizen waren met vlaggen getooid en vóór zijn vertrek werd den Minister eene luisterrijke serenade gegeven. Op zijne reis naar Boxmeer had hij ook het klooster der kruisheeren te St. Agatha bezocht.

De stad Tiel ontving Dingsdag het bezoek des Ministers, die aldaar des morgens ten negen ure per stoomboot aankwam en zijn intrek nam in het hotel *de Gouden Leeuw*. Korten tijd daarna vertrok hij naar Dreumel, om daar het wateropvoerings-stoomwerktuig te bezigtigen. Aan den overkant gekomen werd hem een eererijtuig met vier paarden aangeboden en eene eerewacht te paard, terwijl de muziek zich deed hooren. Ten drie ure te Tiel teruggekeerd, gaf Zijne Exc. audientie en nam het middagmaal bij den Burgemeester. Des avonds werd hem aan zijn hotel door de muziek der stedelijke schutterij eene serenade bij fakkellicht gebragt. Woensdag morgen is hij naar Zalt-Bommel vertrokken.

— Eergisteren is te Amsterdam de zeventiende algemeene kerkelijke vergadering der Herstelde Evangelisch-Luthersche Kerk, bij afwezigheid van den Minister van Financien, die voorloopig met het bestuur van het departement der zaken voor de Hervormde Eeredienst belast is, en van den secretaris-generaal en adviseur bij dat departement, door den weleerw. heer *C. C. Everts*, predikant te Enkhuizen, als voorzitter, geopend.

— Uit een in de *Morgenster* geplaatst berigt blijkt nu met zekerheid, dat eerlang te Amsterdam een Theologisch Seminarium zal opgerigt worden ten dienste der Vrije Schotsche Kerk in Nederland, te gelijk van eenig nut voor het Hervormd Kerkgenootschap in ons Vaderland.

— Ter algemeene vergadering van het hoofdbestuur en de afgevaardigden der districts-commissien van het Fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden, gehouden te Amsterdam den 28sten Julij 1852, is uitgebragt het zes en dertigste jaarlijksche verslag.

Uit gemeld verslag bleek, dat gratificatiën worden verleend aan 1874 personen, als aan:

290 verminkten van den veldtogt van 1815; 88 nageblevenen van gesneuvelden van idem; 34 verminkten van den veldtogt 1814; 99 verminkten in Nederlands overzeesche kolonien of bezittingen buiten Europa; 76 verminkten in den strijd tegen Belgie; 107 nageblevenen van gesneuvelden van idem, benevens een kind; 941 infirmen, waaronder zich bevinden 551 blinden, terwijl de overigen allen in bevolen dienst infirm zijn geworden, of volle 40 jaren hebben gediend; te zamen 1874 personen.

De overgelegde rekening toonde aan, dat in 1851 het tekort op nieuw kleiner was geweest dan in het jaar te voren.

Behalve de verminkten in den strijd, die dadelijk opgenomen worden, nadat zij hunne aanspraak bewezen hebben, waren er thans 659 personen, die eene gratificatie uit het fonds hadden verzocht, en daarop aanspraak zouden kunnen maken, wanneer de krachten van het fonds toelieten, allen te ondersteunen die in bevolen dienst gebrekkig en daardoor hulpbehoevend geworden waren.

Onder deze personen bevonden zich 5 blinden die vroeger te Waterloo gestreden hebben, 70 blinden die den strijd tegen Belgie hebben bijgewoond, 22 blinden die in Nederlands overzeesche bezittingen hebben gestreden, 60 blinden die geene veldtogten hebben bijgewoond, en 482 andere [illegible] dienst gebrekkig geworden militairen.

Uit de rekening bleek verder, dat de uitgaven in 1851 hadden bedragen *f* 81,173.18½, en de ontvangsten *f* 75,436.85. Zoodat er een tekort van *f* 5,736.33½ was ontstaan, waarin door verkoop van een gedeelte van het kapitaal had moeten worden voorzien.

Omtrent het invalidenhuis werd medegedeeld, dat in hetzelve verpleegd waren 85 personen, en dat tot bestrijding der kosten van dat gesticht gestrekt hadden: eene Rijkstoelage van *f* 5000, — eene toelage van de stad Leyden ad *f* 600, — afgestane gratificatiën en pensioenen, en eene bijdrage uit het fonds van *f* 5,854.14; te zamen *f* 23,032.07.

De jaarlijksche collecte had opgebragt in 1851 *f* 28,074.63, of bijna *f* 2560 meer dan in 1850.

— Naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9 Junij 1852 (*Staatsblad* n°. 124) zijn door de directie der Nederlandsche Bank, onder dagteekening van den 31sten ll., de volgende opgaven openbaar gemaakt: omloopende bankbiljetten *f* 70,852,480; saldo's van rekeningen-courant *f* 15,802,653.20; munt en muntmateriaal *f* 95,834,853.39.

— Den 2den dezer is van zijnen kruistogt in de Noord-Zee ter reede van den Helder aangekomen Zr. Ms. fregat *Doggersbank*, onder bevel van den kapitein ter zee *A. J. de Smit van den Broecke*. Deze bodem zal eenigen tijd aldaar verblijven om eerlang eene nieuwe bestemming te erlangen.

— Men verneemt, dat de kapitein-luitenant ter zee *H. Wipff*, kommandant van Zr. Ms. stoomschip *Gedeh*, dezer dagen het kommandement zal bekomen over de korvet *Sumatra*, en door den kapitein-luitenant *P. Dibbetz* zal worden opgevolgd. De luitenant ter zee 1ste klasse *H. Camp* zou het kommandement bekomen over Zr. Ms. stoomschip *Cycloop*.

— Langs den Hollandschen ijzeren spoorweg zijn in de afgeloopen maand Julij 108,079 reizigers vervoerd, terwijl de opbrengst van reizigers, goederen enz. in die maand heeft beloopen *f* 115,102.81.

— Den 5den dezer is te Dongen aanbesteed het leggen van eenen grindweg, ter lengte van 11314 ellen en ter breedte van 3½ el, beginnende aan de Groenendijksche haven onder Oosterhout, loopende door de gemeente Dongen en het kerkdorp Beijen, en sluitende aan den grooten weg der 1ste klasse N°. 8, onder Gilze, van 's Bosch naar Breda. Het daarstellen van dezen weg is aangenomen door Heer *H. Montens*, aannemer te Tilburg voor de som van *f* 38500.

— Maandag is te Kampen, ingevolge het programma, de tentoonstelling van kunstwerken, in tegenwoordigheid der stedelijke regering en van den Commissaris des Konings in Overijssel, door de commissie geopend. Omstreeks 12 uren is de toegang voor het publiek opengesteld. Des avonds is de zaal verlicht geworden, hetgeen door de juiste plaatsing der schilderstukken een schitterend effect maakte. Ten einde het genoegen te vermeerderen, heeft zich in eene der aangrenzende kamers de muzijk der stedelijke schutterij bij afwisseling doen hooren.

Denzelfden dag heeft het instructie-bataijon de tenten in het kamp even buiten de stad, op den Zandberg onder IJsselmuiden, betrokken. De Commissaris des Konings in Overijssel heeft die morgen het kamp bezocht.

— Men verneemt, zegt *l'Echo*, dat Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage voornemens zijn, in de eerste zitting van den Gemeenteraad, een voorstel te doen, strekkende tot verbetering van het plein, *Tournooiveld* genaamd. Men verzekert tevens, dat de Regering pogingen in het werk zou hebben gesteld ten einde het ruiter-standbeeld ter eere van *Willem den Zwijger*, dat thans in het Noordeinde, tegen over het paleis des Konings geplaatst is, naar dat plein te verplaatsen.

— Den 1. dezer heeft de eerste vaart plaats gehad der opgerigte vaste stoombootdienst tusschen het Nieuwe Diep en het eiland Texel; zij werd feestelijk geopend onder het uitvoeren van eenige muziekstukken van het aan den Helder gevestigde muziekgezelschap, terwijl verscheiden ingezetenen van genoemde plaats, daartoe uigenoodigd, den eersten togt mede maakten.

— Den 30 Julij had te Zutphen een treurig ongeval plaats. De voerman *S*...., een grijsaard van 83 jaren, had zich na het middagmaal op den zolder boven den stal te slapen gelegd en was eenigzins onder het daar voorhanden zijnde hooi geraakt. Toen zijne vrouw, die slecht van gezigt is, hiervan onbewust, op den buitendien slecht verlichten zolder kwam, om eenig hooi voor het vee af te werpen, voelde zij wel dat zij met een gavel, waartoe zij zich tot dat einde bediende, op eenig voorwerp stootte, doch gaf daarop verder geen acht. Beneden gekomen zijnde, maakte echter haar kleinzoon haar opmerkzaam, dat van den zolder bloed naar beneden droop en grootvader zich boven bevond. In onbeschrijfelijken angst naar boven gesneld, ontdekten zij alstoen, haren man met den gavel gewond te hebben. Een tand er van was door een der neusgaten tot diep in het hoofd gedrongen en schijnt de hersenen te hebben getroffen. Geneeskundige hulp is te vergeefs ingeroepen; de getroffene is den volgende morgen overleden. De ongelukkige weduwe is radeloos, en verwijt zich onophoudelijk, na eene gelukkige echtvereeniging van [illegible], de oorzaak van den dood van haren man te zijn.

— Bij het hevige onweder, hetwelk den 3. dezer op verscheidene plaatsen van dit land gewoed heeft, is te Dalfsen (Overijssel) een jongeling door den bliksem doodgeslagen, en een ander, die nabij hem was, in de zijde en aan het hoofd getroffen. In de omstreken van Dordrecht zijn twee runderen in het veld doodgeslagen.

Ook in de provincie Groningen heeft men den 2den dezer een zwaar onweder gehad, waardoor, zoo door den bliksem als door den zwaren regen en wind, op onderscheidene plaatsen aanzienlijke schade is aangerigt.

In Zuid-Holland is de bliksem geslagen op den telegraaf tusschen Schiedam en de Delfshavensche Schie, waardoor drie à vier palen omvergeworpen werden; de dienst is eenigen tijd gestaakt, doch dienzelfden avond weder hervat.

Tijdens het onweder, dat zich Dingsdag in die omstreken heeft ontlast, is te Krimpen aan den IJssel een arend geschoten, hebbende nagenoeg 15 voet vlugt.

— Uit de berigten nopens den oogst in de verschillende deelen des lands blijkt over het algemeen, dat van voortbrengselen van den oogst de rogge wat de hoeveelheid aangaat, de minst gunstige uitkomsten heeft opgeleverd,

hoewel de hoedanigheid uitmuntend is; over het geheel genomen zal de oogst van dit product die van een middelmatig jaar zijn. De andere graansoorten staan veelbelovend en geven hoop op een rijken en goeden oogst. De buitengewone en aanhoudende warme weersgesteldheid schijnt op de aardappelen een gunstigen invloed te hebben uitgeoefend. Wel is waar, bespeurt men op sommige landen zwarte vlekken op het loof, doch het kwaad blijft zich daarbij bepalen en de knol blijft gezond. Men mag dus over het algemeen een gunstigen oogst te gemoet zien.

— De *Staats-Courant* behelst de uittreksels uit de verslagen aangaande den toestand der onderscheiden provincien over het jaar 1851, door de Gedeputeerde Staten aan de Staten hunner provincie in de gewone Zomervergadering dezes jaars ingediend.

Het blijkt daaruit onder anderen, dat op den 31sten December 1851 de *wettelijke* bevolking bestond: in Noordbrabant uit: 394374; Gelderland 375228; Zuidholland 565082; Noordholland 488464; Zeeland 160129; Utrecht 149493; Friesland 251076; Overijssel 217626; Groningen 189240; Drenthe 80700; Limburg 204630; te zamen 3073162 zielen.

De *feitelijke* bevolking bedroeg op hetzelfde tijdstip 3119842 zielen.

In 1851 zijn in de verschillende provincien geboren, behalve de levenloos aangegeven kinderen, 107379 kinderen, en overleden 69431 personen, zoodat er 37948 meer geboorten dan sterfgevallen hebben plaats gehad. Het getal huwelijken heeft bedragen 25769 en dat der echtscheidingen 96. Het getal landverhuizers beliep in 1851, 1490.

— Volgens de dezer dagen uit de kolonie Suriname ontvangen berigten, is op den 14den Junij jl. aldaar overleden de waarnemende Gouverneur mr. *Ph. de Kanter*, en het interimaire bestuur dier kolonie overgegaan in handen van het oudste lid van den kolonialen raad, den heer *C. Barends*, die op den 22sten daaraanvolgende het bestuur heeft overgegeven aan den nieuw benoemden gouverneur jhr. *J. G. O. S. van Schmidt auf Altenstadt*, op den 19den te voren te Paramaribo aangekomen.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 1 Aug. tot en met 7 Aug. 1852. 5 mann. 3 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 1 Aug. tot en met 7 Aug. 1852. 4 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 1 Aug. tot en met 7 Aug. 1852. [illegible] mann. 2 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 6 Augustus.

TARWE: Poolsche en Roode tot iets hoogere prijzen, met veel handel ter verzending en aan Cons.; verkocht in Entr.: 128 ℔ Wismar *f* 254; 128 ℔ witte Pools. *f* 282; in Cons.: 129, 130 ℔ bonte Poolsche *f* 283, 290; 127, 128 ℔ dito *f* 280; 125 ℔ Rost. *f* 252; 121 ℔ Vriesche *f* 198.

ROGGE tot vorige prijzen, mede met veel handel voor binnenlandsche consumtie; verkocht: 122, 123, 125, 126 ℔ Pruiss. *f* 178, 180, 184, 186; 122 ℔ Jan. Petersb. *f* 172; 115 ℔ O. dito *f* 155.

GERST in een doen: 106 ℔ Jar. Vries. Winter *f* 138.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd: 120 ℔ puike Vries. *f* 185.

KOOLZAAD: Noordholl. 61 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. eerstk. $54\frac{1}{2}$ P. vl.; in Nov. eerstk. 55 P. vl.; in April eerstk. $56\frac{1}{2}$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $30\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $29\frac{3}{4}$; 1 Sept. eerstk. *f* $30\frac{1}{4}$; 1 Oct. eerstk. *f* 31 à $\frac{1}{4}$; 1 Nov. eerstk. *f* $31\frac{3}{4}$; 1 Dec. eerstk. *f* $32\frac{1}{4}$; 1 Mei eerstk. *f* $33\frac{3}{8}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $31\frac{1}{2}$; Vlieg. *f* $30\frac{1}{2}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $9\frac{1}{2}$ à *f* $10\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 6. AUGUSTUS 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	0,00	tot *f*	9,50.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	6,30.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6,60	» »	7,00.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,30.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een fijn Tarwebrood, van twee ons en vijf lood Nederl.			»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	$0,26\frac{1}{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,16.
Een dito pond Boter			»	0,62.
Zand-Aardappelen (Val of Mudde)	*f*	0,00	tot *f*	2,10
[illegible]			»	2,20.
[illegible]			»	1,90.
[illegible]			»	2,85.
De [illegible]			»	2,80
[illegible]			»	3,0[illegible].

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *Augustus*) waren genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{11}{16}$, $64\frac{1}{16}$, $63\frac{15}{16}$; 3 pCt. $76\frac{1}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$; 4 pCt. $96\frac{3}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$; O. Ind. Leen. 4 pCt. $95\frac{11}{16}$, 96, $95\frac{14}{16}$; Amort.-Syndik. $3\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{1}{4}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $101\frac{3}{4}$; Maats. v. Weld. 4 pCt. 89; Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. $58\frac{1}{4}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $70\frac{5}{8}$, 71, $70\frac{5}{8}$; Spanje Ardoins $22\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; 3 pCt. $49\frac{3}{8}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $44\frac{3}{4}$, 45, $44\frac{7}{8}$; Coup. Bewijzen $9\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Portugezen te Londen $40\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; 4 pCt. $37\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Rusland 5 pCt. $108\frac{7}{8}$; dito 1828—29 $106\frac{3}{4}$; Certif. $4\frac{1}{2}$ pCt. $103\frac{5}{8}$; 4 pCt. Hope & Cie $92\frac{1}{8}$; Polen Certif. 3 pCt. $85\frac{7}{8}$, 86, $85\frac{7}{8}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. $77\frac{7}{8}$, $78\frac{5}{16}$; Nieuwe $2\frac{1}{2}$ pCt. [illegible] Nieuwe 5 pCt. [illegible]

Advertentien.

Wordt verlangt met 1 September 1852 te *Breda*:

Eene bekwame **KEUKENMEID**, die goed kan Koken en Werken en van goede Getuigenissen voorzien. Adres in Persoon of met *gefrankeerde* Brieven onder Letter A, te *'s Prinsenhage*, Wijk B, N°. 156.

Nederduitsche, Fransche, Engelsche, Hoogduitsche Taal en Wiskunde.

De Ondergeteekende neemt de vrijheid zijnen geëerden Stadgenooten mede te deelen, dat hij, na afgelegd examen door het Edel Achtbare Bestuur geregtigd zijnde tot het geven van **ONDERWIJS**, voornemens is, zijne School op *Maandag den 16 Augustus* a. s. te openen.

Breda, *den* 7. *Augustus* 1852.

J. W. BALVERS.

Ps. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer H. WEINGARTNER, *Karrestraat, Wijk A*, N°. 8.

*** De **REVALENTA ARABICA** is, even als Arrowroot, een Plantenvoedsel, dat versterkt en ligt verteerbaar is; het bezit bovendien de eigenschappen, verzwakte verteringsorganen en alle door gebrekkige spijsvertering ontstane ziekten te genezen.

Nadere berigten worden gratis afgegeven in onderstaande Dépôts.

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Tholen, T. J. Maas.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Tilburg, C. H. Domhoff,
Eindhoven, H. Gruithuyzen Rz.	Boxmeer, G. Müller.
Helmond, A. H. Martin.	

En verder in alle Steden des Rijks.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Breda*, zullen op *Maandag den 23. Augustus* 1852, des middags ten *twaalf ure*, ten Stadhuize aldaar, aan de minstdoenden, volgens in te leveren gezegelde Biljetten van Inschrijving, in het openbaar AANBESTEDEN:

1°. Het VERLIGTEN der STRATEN, MARKTEN en PLEINEN, door middel van Olie, voor den termijn van 15de September 1852, tot 1ste September 1853.

2°. Het VERNIEUWEN van eenige LAMPEN enz. der Olie-Verlichting.

3°. Het VERNIEUWEN van twee Arduin-Steenen WATERTRAPPEN, aan de Haven te *Breda*, benevens het HERSTELLEN van het bovengedeelte van den Havenmuur met nieuwe Arduin-Steenen dekking, gelegen tusschen dezelve, voor de huizen C, n°. 266 tot 270.

4°. Het doen van eenige HERSTELLINGEN aan het gebouw der Latijnsche School.

5°. Het doen van eenige HERSTELLINGEN aan het Jaagschippershuis bij *Terheyden*.

6°. Het doen van VERFWERKEN aan eenige *Gemeente-Gebouwen*, enz.

7°. Het doen van VERFWERKEN aan eenige *Kazern-Gebouwen*.

Een en ander met het leveren der daartoe benoodigde Materialen.

De Konditiën van Aanbesteding liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. CUYPERS, door wien voor het 2e perceel den 16en Augustus, voor het 3e perceel den 17en Augustus, voor het 4e perceel den 18en Augustus, voor het 6e en 7e perceel den 19en Augustus, des voormiddags ten 10 ure, en voor het 5e perceel den 20en Augustus, des namiddags ten $2\frac{1}{2}$ ure, de noodige aanwijzing in loco zal plaats hebben.

Breda, den 9en Augustus 1852.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

Bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, Beursstraat, N°. 1, te Amsterdam, wordt heden uitgegeven:

FRAGMENTEN UIT DE PORTEFEUILLE VAN EEN OUD NEGOCIANT (HET BEURSSPEL.)

BEURSSPEL IN HET ALGEMEEN. DE EFFECTENBEURS TE PARIJS EN TE AMSTERDAM, *in* 8°, 26 *Bladz. à* 30 *Cents*.

De beknopte uiteenzetting van al het schadelijke des windhandels in Effecten zoo te Parijs *als te* Amsterdam *wordt, voor die prijs stelt op welmaakt door Koophandel en Nijverheid gedragen in deze kleine brochure ter waarschuwing toegelicht.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.